

Roussillon

Carcassonne - Perpignan - Andorra

De kerk St-Martin-le-Vieux, tussen Castell en de Abbaye St-Martin-du-Canigou
J. Fournier/memis.fr

De regio's van deze gids

(zie de kaart aan de binnenzijde van het omslag)

- 1** Narbonne, Carcassonne
en het Canal du Midi blz. 71
 - 2** De Corbières en het Pays Cathare blz. 147
 - 3** Perpignan, de Côte Vermeille
en de Vlake van Roussillon blz. 185
 - 4** De oostelijke Pyreneeën en Andorra blz. 243
- Extra: Spaans Catalonië blz. 313

Inhoud

NIET TE MISSEN

Een keuze uit de mooiste plekjes..... 6

DE REIS VOORBEREIDEN

Reistips..... 12

NAAR ROUSSILLON

Met de auto..... 15

Met de trein..... 15

Met het vliegtuig..... 15

De grens over 16

VOOR HET VERTREK

Klimaat 17

Nuttige adressen..... 17

Overnachten 18

Uit eten 19

ROUSSILLON VAN A TOT Z

Sporten en activiteiten
in alfabetische volgorde.....21

MET HET GEZIN

Bezienswaardigheden en
activiteiten voor het gezin29

MEMO

Evenementen 31

Leestips..... 32

Films 33

ROUSSILLON ONDER DE LOEP

ROUSSILLON VANDAAG

Catalaanse tradities..... 36

Gastronomie 38

Economie 41

Dilemma's 45

KUNST EN CULTUUR

Kunst en architectuur..... 46

Schilder- en beeldhouwkunst..... 49

Streektalen 50

ABC van de architectuur..... 52

NATUUR EN LANDSCHAP

De kust 55

Achterland 57

Pyrénées Audoises
en Catalaanse Pyreneeën 58

GESCHIEDENIS

Smeltkroes van beschavingen..... 61

De katharen..... 63

Frans-Spaanse strijd
en protestantisme..... 65

Moderne tijd 66

STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN

1 NARBONNE, CARCASSONNE EN HET CANAL DU MIDI

Narbonne.....	74
Canal du Midi.....	88
Gruissan.....	101
Réserve Africaine de Sigean.....	108
Abbaye de Fontfroide.....	110
Lagrasse.....	115
Carcassonne.....	121
Castelnaudary.....	138
Montagne Noire.....	142

2 DE CORBIÈRES EN HET PAYS CATHARE

Limoux.....	148
Rennes-le-Château.....	155
De Corbières.....	159
Château de Quéribus.....	168
Château de Peyrepertuse.....	171
De Fenouillèdes.....	174
Quillan.....	177

3 PERPIGNAN, DE CÔTE VERMEILLE EN DE VLAKTE VAN ROUSSILLON

Perpignan.....	186
Fort de Salses.....	203
Port-Barcarès.....	206
Canet-Plage.....	209
Elné.....	213
Argelès-Plage.....	216
Collioure.....	219
Banyuls-sur-Mer.....	225
Côte Vermeille.....	229
Le Boulou.....	234

4 DE OOSTELIJKE PYRENEËN EN ANDORRA

Céret.....	244
Prats-de-Mollo.....	253
Prieuré de Serrabone.....	256
Ille-sur-Têt.....	258
Abbaye Saint-Michel-de-Cuxa.....	261
Villefranche-de-Conflent.....	263
Abbaye Saint-Martin- du-Canigou.....	272
De Canigou.....	274
Mont-Louis.....	280
Font-Romeu-Odeillo-Via.....	288
De Cerdagne.....	292
Vorstendom Andorra.....	301

EXTRA: SPAANS CATALONIË

Costa Brava.....	314
Cadaqués.....	338
Figueres.....	343
Ampurias (Empúries).....	351
La Seu d'Urgell.....	354
Ripoll.....	363

Woordenlijst.....	374
Register.....	386
Kaarten en plattegronden.....	397

**RAADPLEEG VOOR
IEDERE PLAATS ONS
ADRESBOEKJE**

Niet te missen

De **Cité Médiévale van Carcassonne**★★★ met zijn dubbele ommuring (blz. 121)

De kleine haven van **Collioure**★★ (blz. 219)

Een keuze uit de mooiste plekjes

De **Abbaye de Fontfroide**★★, in een stil en betoverend dal (blz. 110)

De **Corbières**★★: wijngaarden en burchten (blz. 159)

Het **Fort de Salses**★★ met zijn stervormige verdedigingswerken (blz. 203)

Narbonne★★, hoofdstad van Gallia Narbonensis (blz. 74)

De alomtegenwoordige **Canigou**★★★, symbool van de oostelijke Pyreneeën (blz. 274)

De reusachtige zaagsnede van de **Gorges de Galamus**★★ (blz. 175)

Het kasteel van **Peyrepertuse**★★★, een van de 'vijf zonen van Carcassonne' (blz. 171)

De romaanse **Saint-Michel-de-Cuxa**★★, ooit de grootste bedevaartskerk van Catalonië (blz. 261)

Fotografie:

Blz. 4 : L. Montico/hemis.fr (boven); I. Astor/age fotostock (onder)

Blz. 5 : J. Langley/age fotostock (linksboven); B. Merle/Photononstop (rechtsboven); R. Manin/age fotostock (onder)

Blz. 6 : J. A. Moreno/age fotostock (boven); J.-P. Azam/hemis.fr (onder)

Blz. 7 : J. Langley/age fotostock (linksboven); R. Olava/age fotostock (rechtsboven); eyemagic/Zoonar GmbH RM/age fotostock (onder)

Kunst en cultuur

De Roussillon, een doorgangsgebied en smeltkroes van beschavingen, heeft uit veel verschillende invloeden zijn eigen cultuur geschapen. Sobere romaanse kerken en abdijen bestaan hier naast duizelingwekkend hooggelegen katharenkastelen, altaren in een weelderige Catalaanse barokstijl en middeleeuwse steden. Berglandschappen, zeebaaien, fruittuinen en wijngebieden stralen in het zuiderlicht en inspireren kunstschilders, van fauvisten tot surrealisten.

Kunst en architectuur

ROMEINSE INVLOEDEN

De invloed van de Romeinen op de Roussillon was groot. Maar door de aanhoudende, snelle uitbreiding van de steden in deze regio (vooral van provinciehoofdstad Narbonne) kregen veel Romeinse monumenten en gebouwen een andere bestemming. Toch zijn er nog sporen van vijf eeuwen Romeinse aanwezigheid te vinden.

In Narbonne hebben archeologen verschillende soorten **woningen** blootgelegd, waaronder weelderig met mozaïeken en schilderijen versierde patriciërshuizen. Pottenbakkerovens die in Sallèles-d'Aude zijn opgegraven, wijzen op het bestaan van een groot productiecentrum van amfora's bestemd voor de wijnhandel en de wijnexport vanuit de haven van Narbonne. In Amélie-les-Bains zijn naast de resten van een aquaduct ook thermen, aardewerk en een groot aantal keizerlijke medailles gevonden. In Angoustrine, in de Cerdagne, is naast de Église St-André een Romeinse *cippe* (stèle) gevonden. Het blok graniet met inscriptie zou een ex voto zijn geweest.

De Romeinen waren sterk in wegen en waterbouw en legden door de hele streek een groot verbindingennetwerk aan. Zo verbond de **Via Domitia**, de hoofdweg in de regio Narbonne, de Rhône (ter hoogte van Beaucaire) met de Romeinse provincie Hispania Tarraconensis. Stukjes van deze weg zijn bewaard gebleven, bijvoorbeeld in Narbonne.

 Bezienswaardigheden – **Narbonne** (Musée Archéologique, Musée lapidaire, Horreum), Amphoralis in **Sallèles-d'Aude**.

ROMAANSE KUNST

Vanaf het midden van de 10de eeuw duikt in de Catalaanse Pyreneeën een originele kunstvorm op die mozarabische (een kunstvorm waarbij christelijke thema's en een islamitische stijl worden gemixt) en karolingische invloeden combineert. De abdijkerk **St-Michel-de-Cuxa**, in de Conflent, verenigt verschillende elementen (smal en laag schip, lang koor met apsissen, zijbeuken) waardoor de kerk de voor de vroegromaanse kunst typerende complexiteit vertoont.

De abdijkerk van **St-Martin-du-Canigou** is veel eenvoudiger uitgevoerd, en daardoor juist zo

De abdijkerk van Saint-Michel-de-Cuxa
F. Guiziou/hemis.fr

mooi. De stijl waarin deze kerk is gebouwd, verspreidde zich in de 11de eeuw. Soms zorgen rood marmer en zwarte schist uit de steengroeven van de Conflent en de Roussillon voor een kleurrijk tegenwicht. De muren zijn versierd met reeksen boogjes langs de apsis, façade of klokkentoren. Binnen is het halfdonker doordat het schip is overwelfd en de muren niet door openingen mochten worden verzwakt.

Beeldhouwwerk ontbreekt in de 11de-eeuwse kerken, behalve in het portaal van de St-Génis-des-Fontaines, dat een fijnbewerkt witmarmeren geheel vormt tegen de sombere gevel. Een eeuw later beleefde de romaanse beeldhouwkunst in de Roussillon haar hoogtepunt met de **Meester van Cabestany** en de beelden in de kloostergang van Saint-Michel-de-Cuxa: hun invloed is zichtbaar in de zuilengalerijen van Elne en de roze tribune van Serrabone. Werk in de stijl van de Meester van Cabestany en zijn atelier in Le Boulou is ook te vinden in Lagrassse, Rieux-Minervois en Saint-Hilaire en ook in het

Monastir-del-Camp; typerend zijn de enorme handen van de personages.

Ook muurschilderingen zijn populair. Veel apsissen zijn versierd met voorstellingen van Christus Pantocrator, de Openbaringen en het Laatste Oordeel.

Bezienswaardigheden – De abdijen van **St-Martin-du-Canigou** en **St-Michel-de-Cuxa** (zie 'ABC van de architectuur', blz. 52), de priorij van **Serrabone**, het klooster van **Elne** (zie blz. 52), de abdijen van **St-Hilaire** en **Lagrassse**.

VAN ROMAANS NAAR GOTIEK

De Zuid-Franse bouwers waren verknocht aan de romaanse vormen. Geen wonder dus dat ze zeer terughoudend waren en de vernieuwingen van hun collega's uit het noorden niet graag overnamen. Via eigen probeersels waren ze al opgeschoven in de richting van de gotische stijl van het zuiden, die op het romaanse verleden was gebaseerd. Pogingen om de noordelijke gotiek te introduceren leidden niettemin tot schitterende resultaten.

De mooiste Zuid-Franse voorbeelden van hooggotiek zijn het koor van de **St-Nazaire in Carcassonne**, een waardige opvolger van de Sainte-Chapelle in Parijs (vooral vanwege de prachtige glas-in-loodramen) en het grote, ranke en lichte koor van de **kathedraal van Narbonne**. Maar buiten Narbonne is nauwelijks sprake van invloed uit het noorden. Hier blijft de bouwstijl duidelijk terugverwijzen naar romaanse kenmerken, zoals grote muurvlakken zonder beeldhouwwerk of glas-in-loodramen en een eenbeukig robuust schip met gotische opgaande lijnen.

 Bezienswaardigheden – Carcassonne (Église St-Nazaire), Narbonne (kathedraal).

VERDEDIGINGSWERKEN

Het onveilige gevoel van een kust die wordt bedreigd door Saracenen, de aanwezigheid van de Capetingers na de overwinning op de katharen, en de noodzaak om de zuidgrenzen van het rijk te versterken waren redenen genoeg om imposante verdedigingswerken op te trekken.

Burchten en omwallingen

De **kathaarse burchten** die door de overwinnaars op de ketterij intact gelaten werden of die later werden herbouwd, zijn nu vervallen tot ruïnes, zoals **Quéribus**, **Puilaurens** en **Peyrepertuse**. Ze werden na de verovering herbouwd in de stijl van koninklijke vestingwerken. **Carcassonne** is een goed voorbeeld van deze militaire bouwstijl uit de tweede helft van de 12de eeuw, die zich niet tot koninklijke bouwwerken beperkte. Bewijzen daarvan zijn tal van burchten van plaatselijke machthebbers, met als bijzonder mooi voorbeeld het Château de **Puivert**, met in de hoofdtoren een grote overwelfde zaal met spitsbogen en sluitstenen met voorstellingen van muzikanten.

Moderne vestingwerken

Fort **Salses**, dat door de Spaanse Katholieke Vorsten werd gebouwd om de noordgrens van de Roussillon te verdedigen, geldt als het eerste moderne vestingwerk, met een doordachte defensieve opbouw en een interieur dat speciaal is ontworpen om een garnizoen te herbergen. In de 17de eeuw ontwierp **Vauban** systemen die geschikter waren voor ruige berggebieden, vooral in de Conflent: de nog intacte forten van Villefranche-de-Conflent en Mont-Louis zijn daar prachtige voorbeelden van.

 Bezienswaardigheden – **Burchten**: Quéribus, Puilaurens, Peyrepertuse, Puivert. **Versterkte stad**: Carcassonne. **Vestingwerken**: Mont-Louis en Villefranche-de-Conflent.

CATALAANSE BAROK

De Catalaanse barok, met sterke Spaanse invloeden, heeft zich ontwikkeld in een tijd dat de cohesie in Catalonië sterk onder druk stond (1640-1660), een crisis die eindigde in de verdeling van het gebied tussen Spanje en Frankrijk. Omdat het vooral religieuze kunst betrof, werd de Catalaanse barok een uiting van de verbroedering van een verscheurd volk rond eenzelfde kunstuiting. Catalonië heeft het stempel van de 17de-eeuwse geloofsijver nooit helemaal verloren. Er is geen kerk of kapel die geen bestelling plaatste voor een eigen retabel, dat nog overdadiger moest zijn dan dat van de naburige parochie.

Als beeldhouwkunst en bouwkunst versmelten

De volledig gebeeldhouwde retabels werden aan het eind van de 17de eeuw gigantisch groot. De retabels van **Lluís Generès** in Baixas en die van **Josep Sunyer** in Prades zijn het bewijs. Het aantal verdiepingen nam almaar toe en een

overdaad aan heiligen en engelen bezet de nissen en frontons. De architectuur werd levendiger, frontons werden gebroken en zuilen getordeerd. Alles werd versierd, inclusief de bij voorkeur gecanneleerde zuilschachten. In de 18de eeuw werd die overdadigheid ook in de bouwkunst ingevoerd. De beelden lijken zelfs te bewegen. Zo kronkelen de heiligen op de basreliëfs van het Retable du Rosaire van de Église d'Espira-de-Conflent in extatische poses die niet voor Bernini onderdoen. Het enige doel van alle pracht en praal was de verheerlijking van God door het gebruik van kostbare materialen als marmer uit Caunes-Minervois en Villefranche-de-Conflent, en goud uit Amerika... Alles is één grote schittering van licht en kleur, zelfs de beelden die zijn beschilderd en verguld in gespecialiseerde ateliers, zoals dat van de Guerra's. In **Collioure** staat een uniek voorbeeld: het **retabel van Notre-Dame-des-Anges** van Josep Sunyer.

Spiegels van het geloof

Maar vanwaar al die schilderijen, heiligenbeelden, taferelen met martelaren, mirakelen en mysteries? Alles kwam voort uit een afwijzing van het strenge en sobere protestantisme. Men wilde de rijkdom van de dogma's verkondigen, het geloof verheerlijken en beelden van godsvrucht uitdragen. Voor het ontwerp van het Retable du Rosaire (nu te bewonderen in de Église Saint-Jacques in Perpignan) volgde **Lazare Tremullas** getrouw de voorschriften van zijn dominicaanse opdrachtgevers. Het retabel, met een voorstelling van de vrolijke, pijnlijke en gelukzalige mysteries, en figuren van de drie goddelijke deugden, geloof, hoop en liefde, vond veel navolging. Hoe diepgevoelig het volk was blijkt wel uit de beelden van de H. Assisclus en de H. Victoria die **Joan-Perre Geralt**

maakte voor het hoofdaltaar van de kerk in Trouillas.

Bezienswaardigheden – Retabels in Collioure, Prades, Baixas, Perpignan.

Schilder- en beeldhouwkunst

De Catalaanse portrettist **Hyacinthe Rigaud** (1659-1743) en **Antoine Rivalz** uit Narbonne waren belangrijke kunstenaars in de 17de en 18de eeuw.

Later vertaalde de in Banyuls geboren Catalaan **Aristide Maillol** (1861-1944) zijn bewondering voor Gauguin in gracieuze vrouwenbeelden. Hij verbleef vaak in zijn hoeve bij Banyuls, waar hij later is begraven.

FAUVISTEN IN COLLIOURE

'Collioure? Dat zijn vrouwen, boten, zee en bergen [...], maar vooral een goudgeel, verguld licht dat schaduw verhult.' Zo beschrijft **Derain** het haventje waar hij in 1905 **Matisse** bezocht. Beiden schilderden het dorp, de haven en de bontgekleurde vissersbootjes, in steeds fellere kleuren met steeds meer oranje en rood. Hun penseelstreken versmelten tot contrasterende vlakke tinten. Sommige objecten verdwijnen in een onrealistische veelkleurigheid en zijn alleen nog aan de vorm herkenbaar. Hun doeken veroorzaakten een schandaal op de Salon d'Automne van dat jaar.

CÉRET, MEKKA VAN HET KUBISME

Zo omschreef de criticus André Salmon dit Catalaanse dorp. Alles begon in 1911 met de komst van **Picasso** en **Braque**. Zij maakten er doeken met perfecte architecturale structuren, die hier en daar de Catalaanse sfeer ademen. Er zouden nog veel meer kunstenaars naar Céret komen, onder wie Juan Gris. In 1950 zette de schilder **Pierre**

Brune met een nieuw museum Céret op de kaart van de moderne kunst.

Bezienswaardigheden – De hoeve van Maillol in Banyuls, de musea van Céret en Collioure.

Streektaalen

Wie in de Roussillon naar het zangerige lokale taaltje luistert, ontdekt sporen van de kleurrijke klanken van twee zusters talen, het Catalaans en het Occitaans (*langue d'oc*).

CATALAANS

Het Catalaans, dat met het Occitaans verwant is en net als het Occitaans een erfenis van de Romeinse aanwezigheid is, is de culturele link tussen de gebieden van het graafschap Barcelona (9de-10de eeuw). Het Catalaans beleefde zijn glorie tijd in de 13de eeuw met de schrijver **Ramon Llull**. In de 16de eeuw begon het verval; de centralistische monarchie van Filips II schreef het Castiliaans voor. Het Verdrag van de Pyreneeën (1659) verbood het Catalaans in de Roussillon. Maar als gesproken taal leefde het Catalaans voort. De literaire wedergeboorte vond in de 19de eeuw plaats. De taal bleek

bepalend voor de culturele identiteit van de Roussillon en werd in de jaren tachtig van de vorige eeuw in het kleuteronderwijs en de uitgeverij geïntroduceerd. Nu zijn ook de verkeersborden in het Catalaans.

CATALAANSE IDENTITEIT

In Andorra en Spaans Catalonië is Catalaans de officiële taal. In Frans Catalonië lijkt deze 'taal van de ouderen' een verjongingskuur te ondergaan. Zo biedt de Universiteit van Perpignan een lerarenopleiding Catalaans aan en worden op kleuter- en lagere scholen introductielessen gegeven. Op zogeheten **bressolas** wordt uitsluitend in het Catalaans onderwezen.

Ook theater, literatuur en poëzie dragen bij aan de opleving van de streektaal. Veel Catalaanstalige verenigingen ijveren voor een heropleving van de taal, onder meer door onderwijs in het Catalaans te promoten. Vrijwel overal ter wereld laten de verdedigers van het Catalaans van zich horen: in Frankrijk en Spanje uiteraard, maar ook in Italië en zelfs in Canada. De sociale verbondenheid die wereldwijd door de taal ontstaat, vormt ongetwijfeld een motor voor de Catalaanse cultuur.

OP HET PODIUM

Tal van bekende vertolkers van het Franse chanson komen uit de Roussillon of uit Catalonië. Onder hen:

Charles Cros (1842-1888, geboren in Fabrezan) zong wel niet, maar was dichter en de uitvinder van de grammofoon. Hij gaf zijn naam aan een academie die jaarlijks de beste Franstalige muziek bekroont.

Charles Trenet (1913-2001) kwam uit Narbonne. Hij had de bijnaam *Le Fou chantant*, de 'zingende dwaas'. Zie onder 'Narbonne', blz. 83.

In de jaren zeventig symboliseerde onderwijzer **Claude Martí** (geboren in 1940) de opleving van het Occitaans met zijn liedje *Perqué m'an pas dit*. Hij publiceerde boeken en trad op als zingende verhalenverteller.

In Céret woont de uit Montpellier afkomstige pianist **Pascal Comelade** (geb. 1955). Zijn cultmuziek is een soort synthese van diverse populaire muziek.

Cali (geb. 1968) uit Perpignan en **Olivia Ruiz** (geb. 1980) vertolken op dit moment het Franse lied.

SCHRIJVERS EN DICHTERS

Uit de Roussillon komen bekende schrijvers en dichters: **Fabre d'Églantine** (1750-1794) is de schrijver van *Il pleut bergère* én de bedenker van de namen van de maanden op de republikeinse kalender. De uit Aude afkomstige **Joseph Delteil** (1894-1978) was bevriend met de surrealisten (zie *kader blz. 118*). **Joë Bousquet** (1897-1950), afkomstig uit Narbonne, raakte tijdens de Eerste Wereldoorlog verlamd en schreef het merendeel van zijn oeuvre in Carcassonne. **René Nelli** (1906-1982), geboren in Carcassonne, was dichter en historicus, gespecialiseerd in het katharisme en de Occitaanse cultuur. **Claude Simon** (1913-2005), Nobelprijswinnaar in 1985, was tevens wijnboer in Salses (zie *kader blz. 204*).

De Catalaanse literatuur werd aan de Franse kant van de Pyreneeën mede bepaald door de dichter **Josep Sebastià Pons** (1886-1962) en de jonge, hedendaagse schrijvers **Joan Luís Lluís** en **Joan-Daniel Bezonoff** (beiden geboren in 1963 in Perpignan).

☺ En nu is de beurt aan u! De 'u' wordt uitgesproken als 'oe', de 'v' als 'b', de 'x' als 'ch', de 'll' als 'jeu', de 'ig' als 'itsj' en de 'ny' als 'nje'.

OCCITAANS

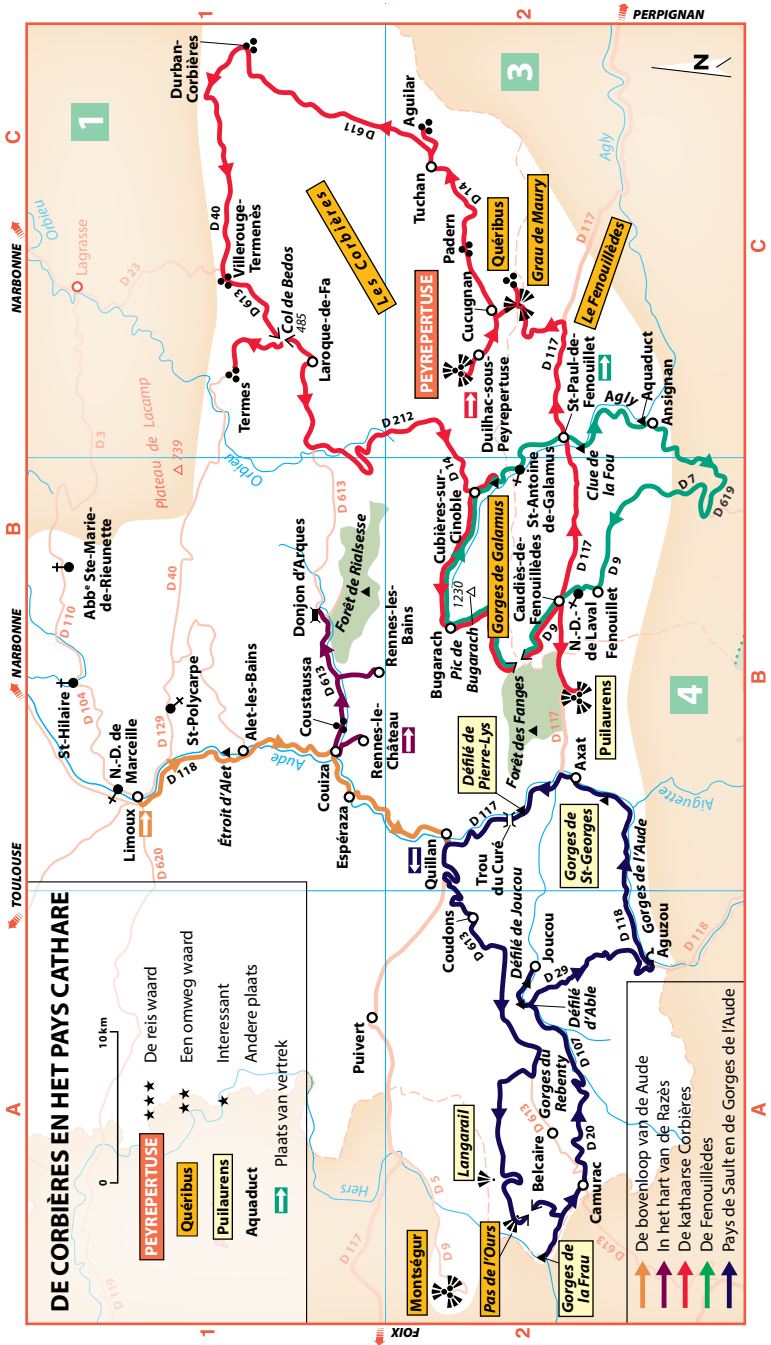
'Occitaans' is de gangbare naam geworden voor de taal die eigenlijk 'langue d'oc' heet. Tegenover de 'langue d'oc' stond de 'langue d'oïl'. De namen 'langue d'oïl' en 'langue d'oc' verwijzen naar de manier waarop in beide talen 'ja' werd gezegd. De taalgrens liep ten noorden van het Massif Central.

Tot het Occitaans behoren de dialecten van de Languedoc, Gascogne, Limousin, Auvergne, Provence en Nice. Het woord 'Languedoc' dook op in de 13de eeuw ter aanduiding van het koninklijke gebied tussen de Rhône en de Garonne, het voormalige bezit van de graaf van Toulouse en de koning van Aragon. Dat deze taal destijds de hogere kringen heeft beïnvloed, is nu moeilijk voorstelbaar. Zo heeft zelfs **Dante** overwogen zijn *Divina Comedia* in de taal van de troubadours te schrijven. Na de kruistochten tegen de albigenzen daalde het aantal mensen dat Occitaans sprak. In 1323 probeerden dichters uit Toulouse het Occitaans in ere te herstellen door

een Dichtersjuweel te organiseren. In 1539 stelde het **Edict van Villers-Cotterêts** het dialect van Île-de-France verplicht voor alle overheidsdocumenten. De naar het platteland verbannen langue d'oc werd een dialect of 'patois', een term die zowel de taal als de cultuur loochende. De leiders van de Derde Republiek probeerden de taal zelfs uit te roeien. Maar de zwaarste klap voor het Occitaans kwam met de Eerste Wereldoorlog en alle veranderingen die daaruit voortvloeiden. Niettemin heeft het Occitaans een paar oplevingen gekend. Rochegude publiceerde in 1819 een bloemlezing met gedichten van troubadours. In 1854 hervormde de Félibrige de schrijfwijze van het Provençaals.

De Escòla Occitana (1919) en het Institut d'Études Occitanes in Toulouse (1945) speelden een beslissende rol in de opleving door een schrijfwijze in te voeren die meer aansloot bij die van het Frans. De doorbraak volgde in 1951 met een wet die het onderwijs van het Occitaans weer toeliet, eerst op de *calendretas* voor de kleuters en later in het middelbaar onderwijs (1997). Het Occitaans leeft voort in het accent en in bepaalde woorden: het 'francitan'.

DE CORBIÈRES EN HET PAYS CATHARE

meer adressen

De Corbières en het Pays Cathare

2

Michelinkaart 344 – Aude (11) en Pyrénées-Orientales (66)

▶ LIMOUX EN RONDRIT	148
▶ RENNES-LE-CHÂTEAU EN RONDRIT	155
▶ DE CORBIÈRES★★	159
▶ CHÂTEAU DE QUÉRIBUS★★	168
▶ CHÂTEAU DE PEYREPERTUSE★★★	171
▶ DE FENOULLÈDES★★	174
▶ QUILLAN EN RONDRIT	177

Limoux

10.155 inwoners – Aude (11)

Hier is carnaval een kwestie van traditie! Alle zondagen tussen januari en april dansen massa's gemaskerde mensen (*fécós*) onder de arcades van de Place de la République. De rechte straten van de oude stad komen tot leven. In de zomer is het de zon die Limoux doet zinderen. En als de nacht valt, bruist de hele stad, net als zijn beroemde blanquettewijn!

ADRESBOEKJE: BLZ. 153

INLICHTINGEN

Toeristenbureau – 7 av. du Pont-de-France - 11300 Limoux - ☎ 04 68 31 11 82 - www.limoux.fr - juli-aug.: 9.00-12.30, 14.00-18.00 u; sept.-juni: dag. behalve zo en feestdagen 9.00-12.00, 14.00-18.00 u, za 10.00-12.00, 14.00-17.00 u. Voor een stadswandeling kunt u vragen naar de folder *Peregrinations limouxines* ('Zwerftochten door Limoux').

LIGGING

Regiokaart blz. 146, B1 – *Michelin*kaart 344 E4. 26 km ten zuiden van Carcassonne en 28 km ten noorden van Quillan via de D118.

AANRADERS

Kloostergang van St-Hilaire en de sarcofaag van de Meester van Cabestany, de romaanse koorsluiting van de abdij van Alet-les-Bains.

PLANNING

Bezoek de stad bij voorkeur tijdens het carnaval van januari tot april. Buiten deze periode volstaat een halve dag om Limoux en omgeving te verkennen.

MET KINDEREN

Watersportactiviteiten (waterfiets voor de kleinsten) en hoogteparcours in de bossen van Alet-les-Bains, het Musée des Dinosaures in Espérazza en Musée de l'Imprimerie (drukkerijmuseum) in Limoux.

Wandelen

Het is aangenaam flaneren door de straatjes van de oude stad, die nog deels wordt omsloten door de 14de-eeuwse omwalling. De straatjes komen samen op de Place de la République, omringd door gebouwen met arcades waar de sierlijke, gotische spits van de Église Saint-Martin bovenuit torent.

Musée du Piano

Place du 22-Septembre - ☎ 09 63 68 34 54 - www.limoux.fr - ♿ - juli-aug.: dag. 10.00-12.30, 15.00-18.30 u.; rest van het jaar: alle dagen behalve zo en feestdagen 9.30-12.00, 14.00-17.30, za. 10.00-12.00, 14.00-17.00 u - gesl. zondag van half sept. tot half juni - € 3,50 (tot 16 jaar € 2,50), combikaartje met Musée Petiet en Musée de l'Imprimerie € 7.

In de voormalige Église Saint-Jacques is een interessante tentoonstelling te zien van vooral Franse piano's van de 18de eeuw tot nu. De gewone piano, de vierkante piano, de vleugelpiano en de mechanische piano geven een beeld van de grootste technische evoluties van dit instrument. Een van de zeldzame stukken is een gewone Pleyel (1825), de enige in de wereld waarvoor een certificaat van deze producent bestaat.

Het carnaval in Limoux

D. Muscroft/age fotostock

Musée Petiet

Prom. du Tivoli 33 - ☎ 09 63 68 34 54 - www.limoux.fr - ♿ - juli-aug.: 10.00-12.30, 15.00-18.30 u; rest van het jaar alle dagen behalve zo en feestdagen 9.00-12.00, 14.00-18.00 u, za 10.00-12.00, 14.00-17.00 u - gesl. ma - € 3,50 (tot 16 jaar € 2,50), combikaartje met Musée du Piano en Musée de l'Imprimerie € 7.

Dit interessante museum is ondergebracht in het voormalige atelier van de familie Petiet. Er worden werken tentoongesteld uit de tweede helft van de 19de eeuw: schilderijen van lokale kunstenaars, zoals *De strijksters* van Marie Petiet (1854-1893), gevechtsscènes uit de Frans-Duitse Oorlog (1870) van Étienne Dujardin-Beaumetz en werken van Henri Lebasque (*La Lecture*) en Achille Laugé (*Notre-Dame de Paris*). De gedigitaliseerde werken zijn te raadplegen in het museum.

EEN UITBUNDIG CARNAVALSFEEST

Het carnavalsgedruis van Limoux strekt zich over een heel lange periode uit: wel tien weken tot aan het Fête des Rameaux (Palmzondag). Iedere zondagochtend overstromen hordes mensen, de *fécós*, verkleed als pierrot de Place du Commerce. Ze dansen in de cafés onder de arcaden van het plein op de klanken van de muzikanten die zijn getooid in een soort blouse, de zogenoemde *bloda*. In de namiddag, als ze al het een en ander hebben gedronken (met een rietje, want men mag het gezicht niet ontbloten), tikken de *fécós* met een *carabène* (rietstengel) op het voorhoofd van iedereen die zij in een van de cafés herkennen. Daarbij spreken ze de woorden 'Te coneissi' uit ('Ik herken je!'). De derde, hele drukke optocht vindt 's avonds om 22.00 uur plaats in het licht van de *entorches*. Het moment waarop de stad baadt in een vreemde sfeer, met het vuur, de bezweringen en de heel trage muziek van het orkest, is heel bijzonder.

Musée de l'Imprimerie

Allée du 19-Mars-1962 - op de begane grond van de voormalige rechtbank (aan de oever van de Aude) - ☎ 09 63 68 34 54 - juli-aug.: di-zo 10.00-12.30, 15.00-18.30 u; rest van het jaar: bezoek op aanvraag - € 3,50 (10-16 jaar € 2,50, tot 10 jaar gratis) - combikaartje met Musée Petiet en Musée du Piano € 7.

Dit kleine museum is eigenlijk de werkplaats van een letterzetter uit de tijd van Gutenberg. Er staan ook enkele drukpersen, die de ontwikkeling van de boekdrukkunst in de loop der eeuwen belichten.

Wat is er nog meer te zien?

Jardin aux Plantes Parfumées La Bouichère

Verlaat Limoux richting Carcassonne en ga dan rechts onder de spoorweg tot het winkelcentrum. Sla bij de eerste rotonde rechts af en volg de wegwijzers.

Rue Dewoitine 12 - ☎ 04 68 31 49 94 - www.labouichere.com - mei-sept.: 13.00-18.00 u - gesl. ma en di - € 7,50 (tot 12 jaar € 4,00). Teelt en verkoop van planten na de rondleiding.

Deze tuin van 2 ha is onderverdeeld in diverse terreinen waarop verschillende plantensoorten worden geteeld. Er zijn een kruidentuin, een tuin met plantensoorten uit droge gebieden, een boomgaard, een Karolingische tuin, een moestuin met vergeten groenten en de 'tuin van de maneschijn'. De 2500 winterharde planten (mooie collectie kruiden met onder andere tijm, salie, citroenkruid, oregano en pelargoniumsoorten) zijn voorzien van een naamkaartje waar hun gebruik en oorsprong op vermeld staat. De kruiden zijn gerangschikt volgens kleur, textuur, eigenschappen en groeiwijze.

In de omgeving Regiokaart blz. 146

N.-D.-de-Marceille B1

▶ 2 km ten noorden van Limoux via de D104.

Deze pelgrimskerk werd in de 14de eeuw herbouwd in gotische stijl en ligt te midden van cipressen en wijngaarden, die zo typisch zijn voor de Languedoc. In de enige kapel links in de kerk staat een beeld van de Zwarte Maagd, dat wordt beschermd door een hek in Lodewijk XIV-stijl. In de apsiskapellen hangen ontroerende ex voto's. De kerk bevat grote schilderijen van schilders uit Carcassonne. Halverwege de 'heilige weg', de weg waarover de pelgrims lopen, bevat een kapelletje de miraculeuze fontein.

Abdij Saint-Hilaire B1

▶ 12 km ten noordoosten van Limoux, via de D104. Parkeren vlak voor de brug. - ☎ 04 68 69 62 76 - <http://perso.orange.fr/abbayedesainthilaire/> - juli-aug. 10.00-19.00 u; april-juni en sept.-okt. 10.00-18.00 u; jan.-maart en nov.-dec. 10.00-17.00 u - € 5 (6-15 jaar € 2).

LA BLANQUETTE

Deze mousserende wijn (AOC) wordt gemaakt van mauzac, chenin en chardonnay uit 41 gemeenten rond Limoux. De naam verwijst naar de fijne witte dons aan de onderkant van de bladeren van de mauzacdruif. Uit documenten blijkt dat Blanquette vanaf de 16de eeuw in gesloten flessen werd geleverd. Blanquette wordt gemaakt volgens de 'méthode traditionnelle' en zijn roem in Frankrijk en het buitenland neemt toe.

De nu geheel door de huizen van het dorp omringde romaans-gotische abdij is waarschijnlijk in de 9de eeuw gesticht, maar de oudste delen van het huidige gebouw dateren uit de 12de en 13de eeuw. De sierlijke trapeziumvormige, gotische kloostergang met paarsgewijze zuiltjes die bij de kapitelen samenkomen in de vorm van een mensenhoofd, getuigt van grote verfijning. In de **kloosterkerk** (eind 12de eeuw) bevindt zich in de rechterkapel de **'Sarcofaag' van de H. Sernin**. Dit marmeren kunstwerk wordt toegeschreven aan de Meester van Cabestany (zie p. 47). De bas-reliëfs illustreren het leven en het martelaarschap van de stichter van de Église de Toulouse (midden 3de eeuw).

Bezoek ook de **gevangenis**, met dikke muren, en de **kelders**, waar de benedictijner monniken het graan en de Blanquette opsloegen, de tintelende wijn die ze in 1531 tot mousseren wisten te brengen. Het **verblijf van de abten** heeft 15de-eeuwse muren en beschilderde plafonds. In de **refter** is een expositie ingericht.

Abbaye Sainte-Marie-de-Rieunette B1

► 19 km in noordoostelijke richting. Neem voorbij Saint-Hilaire rechts de D110 en volg die tot 6 km voorbij Lader-sur-Laquet.

Sinds 1994 wordt de in het hart van het Forêt des Corbières gelegen abdij Sainte-Marie-de-Rieunette opnieuw bewoond door een cisterciënzer gemeenschap van vijf kloosterzusters, die zijn afgevaardigd door de Abbaye de Boulaur (Gers). Zij leiden de bezoekers rond in de oorspronkelijk 12de-eeuwse abdijkerk. Die heeft een rechthoekig grondplan en een prachtig gebroken tongewelf. Deze door de nonnen van Cîteaux gestichte abdij, vermeld sinds 1162, was de inzet van verschillende gevechten met de abten van Villelongue. Op enkele perioden na is de abdij sinds 1528 verlaten. De nieuwe kloostergang die in de 20ste eeuw is herbouwd, is toegankelijk voor het publiek.

Saint-Polycarpe B1

► 8 km in zuidoostelijke richting via de D129.

De **vestingkerk** omvat een romaanse koorsluiting. Onder het hoofdaltaar zijn stukken uit de oude kerkschat tentoongesteld: de hoofdreliekhouders (naakt hoofd) van de H. Polycarpus, de hoofdreliekhouders van de H. Benedictus, de reliekhouders van de H. Épine (allemaal 14de-eeuws) en stoffen uit de 8ste eeuw. Het decor in de twee zijaltaren is Karolingisch, met maaswerk en palmetten. Op de muren en de gewelven zijn gerestaureerde overblijfselen van 14de-eeuwse fresco's te zien.

Rondrit Regiokaart blz. 146 en 162-163

DE BOVENLOOP VAN DE AUDE

► Route van 58 km van Limoux naar Quillan, in geel aangegeven op de regio-kaarten op blz. 146 en 162. Verlaat Limoux in zuidelijke richting via de D118.

Vlak voor Alet stroomt de Aude door een plooi van het Corbièresmassief. Het dal vernauwt zich tot een smalle doorgang, de **Étroit d'Alet**.

Alet-les-Bains

9 km. Links van de route.

Het door de 12de-eeuwse muren omringde oude stadje Alet is bijzonder charmant. Op de minuscule **Place de la République** staan nog enkele mooie, gerestaureerde vakwerkgevels

WATEREN VAN ALET

Alet is bekend om zijn mineraalwater voor vermagerings- en gezondheidskuren, en om de waterstromen waarop je kunt kanoën, kajakken en raften. In de Aude kan gezwommen worden.

ABDIJEN

De Corbières trok veel kloosterorden aan en daarom zijn er in deze streek veel priorijen, schuren, olie- en graanmolens en gasthuizen. De benedictijnen vestigden zich in Alet, Saint-Polycarpe, Saint-Hilaire en Lagrasse; de cisterciënzers kozen voor Fontfroide.

en statige stenen huizen uit de 16de eeuw. Ze vormen een harmonieus geheel. Vanaf het plein waaieren smalle straatjes uit naar de poorten van de stad, de Rue Calvière en de Rue Cadène komen uit bij de poorten met dezelfde naam. Niet ver van de D118 staat de ruïne van de romaanse **oude abdij**. De **abdijkerk** was een triest lot beschoren. Het gotische koor werd nooit voltooid. In 1577 brachten de hugenoten veel schade toe aan het gebouw. In de 18de eeuw werden de apsiskapellen afgebroken voor een nieuwe weg. Van de gotische bouw rest alleen de noordelijke toren (*rechts van de koorsluiting*). Gelukkig is de **romaanse koorsluiting** van rode en okerkleurige zandsteen bewaard gebleven. Prachtig tafereel bij zonsondergang. In de kapittelzaal zijn op de romaanse kapitelen van het portaal en de vensters een jachttafereel, *De vlucht naar Egypte* en twee vechtende steenbokken te zien.

Couiza (zie blz. 156)

Ga vanuit Couiza op zoek naar de geheimen van abt Saunière in Rennes-le-Château of breng een bezoek aan de donjon van Arques via de D613 (zie blz. 157).

Neem bij het verlaten van Couiza links de D12.

Espéraza

De naam van deze gemeente verwijst naar een zekere Exuperatus, een lokale grondeigenaar. Espéraza was de eerste stad waar zich begin 19de eeuw de hoedenindustrie vestigde. Sinds de jaren tachtig van de vorige eeuw trekt het stadje paleontologen en liefhebbers van dinosaurussen aan dankzij interessante vondsten in het aangrenzende **Campagne-sur-Aude**. In een nieuw complex zijn het Musée des Dinosaures en het Musée de la Chapellerie gevestigd. **Musée des Dinosaures** – ☎ 04 68 74 26 88 - ♿ - www.dinosauria.org - juli-aug.: 10.00-19.00 u; rest van het jaar: 10.30-12.30, 13.30-17.30 u; gesl. dec.-jan., rondleiding mogelijk (1.30 uur) - € 8,70 (tot 12 jaar € 6,20).

👤 Deze reusachtige vondsten verdienen een bijpassend museum. In de **Galerie de l'évolution** worden enkele geheimen uit deze lange, wonderlijke periode ontsluitend, waarna u een duik neemt in de **Serre du créacé** ('serre van het geologische tijdperk krijt') waar het minutieuze werk van het **laboratorium** zichtbaar wordt. Loop vooral nog eens terug naar de immense **gereconstrueerde skeletten** van dinosaurussen van over de hele wereld, en dan vooral die uit Aude. De absolute ster is **Eva**, een sauropode (12 m, 12 miljoen jaar oud) waarvan men het skelet bijna intact uit de rots heeft gehaald. **Musée de la Chapellerie** – ☎ 04 68 74 00 75 - www.museedelachapellerie.fr - ♿ - juli-aug.: 10.00-19.00 u; feb.-juni en sept.-dec.: 10.30-12.30, 13.30-17.30 u - gesl. jan., 25 dec. - gratis.

👤 De verschillende fasen van de productie van de hoed worden hier in beeld gebracht, van de behandeling van de wol tot het aanbrengen van de boord. Een tentoonstelling van hoofddeksels (onder andere militaire steken, borsalino's) en een videofilm maken dit museum nog interessanter. *Keer terug naar de D118 om terug te rijden naar Quillan.*

Quillan (zie blz. 177).

LIMOUX: ADRESBOEKJE
OVERNACHTEN**GOEDKOOP**

Hôtel Le Mauzac – 9 av. Camille-Bouche (D118, bij het binnenrijden van de stad vanuit Carcassonne) - ☎ 04 68 31 12 77 - www.hotel-le-mauzac.com - 📍 - 21 kamers € 44/52 - ☎ € 7 - gratis wifi. Dit hotel ligt tegen een heuvel en beschikt over een aantal comfortabele, geluiddichte kamers met airco en meubilair van grenen-hout. De kamers aan de achterkant van het hotel zijn de beste. Mooie ontbijtzaal. Heel vriendelijke ontvangst.

PURE VERWENNERIJ

Grand Hôtel Moderne et Pigeon – 1 place du Gén.-Leclerc - ☎ 04 68 31 00 25 - www.grandhotelmodernepigeon.fr - 📍 - gesloten zo avond (half okt.-half mei) - 11 kamers en 3 suites - € 109/150 - ☎ € 12,50 - brasserie € 19; restaurant (gesloten zo avond en ma) € 39,50/122 - gratis wifi. Dit oude, bijzondere hotel in een gebouw uit de 17de eeuw is volledig gerenoveerd. Grote en smaakvol ingerichte kamers en een prachtig trappenhuis met fresco's en gebrandschilderd glas. Mooie eetzaal uit 1900, gezellig terras met planten, smakelijke gerechten.

In de omgeving**GOEDKOOP**

Camping Val d'Aleth – Chemin de la Paoulette - 11580 Alet-les-Bains (vlak bij het dorp, aan de oever van de Aude) - ☎ 04 68 69 90 40 - www.valdaleth.com - 🚰 - reserveren aanbevolen - 37 staanpl. € 16/18. 4 chambres de hôtes € 58/60. Deze camping vlak bij het centrum van het dorp ligt aan de oever van de rivier en biedt veel schaduw. Modern sanitair en ook overnachting in chambres d'hôtes.

DOORSNEEPRIJZEN

Chambre d'hôte L'Escalette – 9 rue Calvière - 11580 Alet-les-Bains (vlak bij de Place de la République) - ☎ 04 68 69 99 25 - www.escalette11.com - 3 kamers € 60 - ☎ - gratis wifi. Een eetzaal met een open haard. Ook een onverwachte tuin waarin u bij mooi weer kunt ontbijten en smaakvol ingerichte kamers. Dit alles in het hart van het oude centrum. Vriendelijke ontvangst.

Chambre d'hôte La Maison du Chapelier – 7 rue Élie-Sermet - 11260 Espéras - ☎ 04 68 74 22 49 - www.esperazabedandbreakfast.com - 📍 📧 - gesloten nov. - maart - 4 kamers € 75 - gratis wifi.

Voormalige woning van een beroemde hoedenmaker uit de regio. Dit huis heeft alle kenmerken van zijn oorspronkelijke karakter behouden. Grote tuin met zwembad en sauna. Prettige kamers.

Chambre d'hôte L'Orchidée – 12 av. de Carcassonne - 11250 St-Hilaire - ☎ 04 68 20 23 74 - www.bandbsouthfrance.com - 3 kamers € 64/74 - gratis wifi. Engelse charme in alle rust in een mooi oud huis in het hart van het dorp. De kamers zijn comfortabel en het ontbijt wordt geserveerd op het terras.

WAT MEER LUXE

Hostellerie de l'Évéché – 2 av. Nicolas-Pavillon - 11580 Alet-les-Bains - ☎ 04 68 69 90 25 - www.hotel-eveche.com - 📍 - april-okt. - 30 kamers € 75/88 - ☎ € 11,50 - restaurant € 19/47 - gratis wifi. Voormalig bisschoppelijk paleis in een mooie tuin aan de oever van de Aude. Rust en comfort, slechts verstoord door het gekabbel van het water. Verrukkelijke lokale keuken, begeleid door mineraalwater uit Alet of een van de vele cru's uit de streek.

UIT ETEN

GOEDKOOP

 Kleine trek? Dan vindt u vast een geschikte eetgelegenheid op een van de terrasjes aan de Place de la République. Kies bijvoorbeeld voor tapas in **Café Gourmand** of bestel een reuzensalade in **Concept**.

DOORSNEEPRIJZEN

La Maison de la Blanquette – 46 bis prom. du Tivoli - ☎ 04 68 31 01 63 - gesloten zo avond - reserveren aanbevolen - € 16,50/37. Gulle keuken met streekgerechten begeleid door de fameuze Blanquette de Limoux en andere lokale cru's. Er is ook een wijnwinkel.

IETS DRINKEN

Jardin La Buvette – 17 rue du Séminaire - 11580 Alet-les-Bains - ☎ 04 68 69 98 56 - 11.30-14.00, 16.00-19.00 u. Gesl. zo. In de voormalige woning van bisschop Pavillon en de tuin van het seminarie worden in de ochtend seizoensfruit en -groenten verkocht. U kun er de hele dag terecht voor een glaasje van het een of ander en kleine snacks.

WINKELN

Blanquette de Limoux – Vraag bij het toeristenbureau naar de folder *Les Vins AOC de Limoux*. Daarin staat een gedetailleerde lijst met alle producenten. Of informeer bij het Syndicat des vins AOC van Limoux (20 av. du Pont-de-France - ☎ 04 68 31 12 83, www.limoux-aoc.com). Via de Vignerons du Sieur d'Arques (av. du Mauzac - ☎ 04 68 74 63 45) kunt u reserveren voor een bezoek aan een wijnkelder.

Vina e Terra - 7 av. du Lauragais - 11300 Limoux - ☎ 04 68 31 83 64

- www.vinaeterra.com - ma-za 9.00-12.30, 14.00-19.30, zo 9.30-12.30, 15.00-19.30 u. Cave met een grote sortering wijnen.

SPORT EN ONTSPANNING

Wildwatersport

 Alet Eau Vive – Allée des Thermes - 11300 Alet-les-Bains - ☎ 04 68 69 92 67. Wildwatersport op de Aude (hydrospeed, rafting, kano, kajak). Er is ook een hoogteparcours tussen de bomen.

Club de Canoë-Kayak de Limoux – Rue des Violettes - ☎ 06 86 57 80 68 - www.canoelimoux.fr - juli-aug.: dag. 9.30-18.00 u; mei, juni en sept.: op afspraak - kano €12/27 afhankelijk van het traject; kajak € 12/29; kinderen € 8/16 en € 8/22 (alles inclusief materiaal, verzekering en vervoer).

Tochten door het dal van de Aude: groen traject (10 km) van Limoux naar Alet; blauw traject (17 km) van Limoux naar Couiza. Wie het rustiger aan wil doen kan ook gaan waterfietsen (€ 10)!

Hoogteparcours

 Accro Parc – Allée des Thermes - 11580 Alet-les-Bains - ☎ 04 68 69 94 86 - gehele jaar geopend - € 20 (kinderen € 17). Vier parcours met verschillende moeilijkheidsgraden.

EVENEMENT

Carnaval de Limoux – ☎ 04 68 31 11 82 - www.limoux.fr. Tien weken tussen jan. en de zondag voor palmpasen, elk weekend en Vastenavond (wisselende data afhankelijk van de kerkelijke feestdagen). Zondag voor palmpasen, om middernacht, verordening van Prins Carnaval en Nuit de la Blanquette.

Rennes-le-Château

91 inwoners – Aude (11)

Rennes-le-Château, de voormalige hoofdstad van het graafschap Razès, ligt hoog boven het dal van de Aude, met zijn kleine dorpjes met rode daken. Het dorp telt slechts één straat, maar trekt vele nieuwsgierigen die geïntrigeerd zijn door het mysterie van de plotselinge rijkdom van priester Saunière. Hoewel deze schattenjagers geen opgravingen meer mogen verrichten, ontleent het dorp zijn bestaansrecht aan de legende.

ADRESBOEKJE: BLZ. 158

INLICHTINGEN

Toeristenbureau – 11190 Rennes-le-Château - ☎ 04 68 74 05 84 - www.rennes-le-chateau.fr.

LIGGING

Regiokaart blz. 146, B1 – *Michelin*kaart 344 E5. 45 km ten zuiden van Carcassonne, 16 km ten noorden van Quillan en 21 km ten zuiden van Limoux via de D118 en dan de D52.

AANRADERS

De muurschilderingen en de veelkleurige beelden in de Église Sainte-Marie-Madeleine, de Tour Magdala op het domein van priester Saunière, de Visigotische pilaar in het museum, en het prachtige uitzicht naar het westen op de bovenloop van de Aude vanaf het parkeerterrein bij de watertoren.

PLANNING

Reken op een halve dag voor Rennes-le Château en een rondrit door het hart van de Razès.

MET KINDEREN

De donjon van Arques.

Wandelen

OP ZOEK NAAR DE SCHAT

Église Sainte-Marie-Madeleine

Iedereen die deze kerk bezoekt, is geïntrigeerd door de eind 19de-eeuwse verfraaiingen (neogotische muurschilderingen en polychrome beelden). Bij de ingang wordt een wijwatervat paradoxaal genoeg ondersteund door een gehurkte duivel.

Domaine de l'abbé Saunière

☎ 04 68 74 72 68 - www.rennes-le-chateau.fr - juli-half sept.: 10.00-19.15 u; mei-juni en 15-30 sept.: 10.00-18.15 u; maart-april, okt.-half dec.: 10.00-13.00, 14.00-17.15 u; jan.-feb.: za en zo 10.00-13.00, 14.00-17.15 u - rondleiding mogelijk (1.30 uur) op verzoek (maand van tevoren) - € 5,50 (kinderen €3,50).

In een sierpark staat de curieuze gekanteelde Tour Magdala, waarvan de twee verdiepingen zijn ingericht als kantoor en bibliotheek. Een ronde belvédère verbindt de toren met een serre die een wintertuin herbergt. In een lager

Vertaling	Sylvia Birnie, Henriëtte Gorthuis, Nicolet de Jong, Harrie Nelissen, Willemien Werkman
Eindredactie	Jaap Verschoor
Boekverzorging	Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	Shutterstock/Giancarlo Liguori
Oorspronkelijke titel	Roussillon - Aude - Pays cathare
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgevers	Philippe Orain (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tielt)
Eindredactie	Natacha Brumard, Delphine Storelli
Redactie	Célia Bénisty, Françoise Chaffin, Lisa Diez Gracia, Xavier Espinet, Chloé Hoorman, Guylaine Idoux, Hervé Kerros, Sarah Larrue, Laurence Michel, Pierre Plantier, Marie- Pascale Rauzier, Claire Rideau, Emmanuelle Souty, Magali Triano
Grafisch ontwerp	Christelle Le Déan
Omslagontwerp	Keppie&Keppie, Varsenare
Cartografie	Michèle Cana, Thierry Lemasson
Met dank aan	Didier Broussard, Marie Simonet

© Michelin, 2015

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2016

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internet-adressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Groene Reisgids
Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt
degroenereisgids@lannoo.be

De Groene Reisgids
Uitgeverij Terra Lannoo bv
Papiermolen 14-24
NL-3994 DK Houten
degroenereisgids@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2016/45/162 - NUR 512
ISBN 978 94 014 3108 8

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.